

YTHS-rekisteritutkimus 2019-2025

Korkeakouluopiskelijoiden
opiskeluterveydenhuollon
neuvottelukunnan kokous 10.9.2021
Timo Hujanen, erikoistutkija
Kela, Tieto- ja viestintäyksikkö

Kela|Fpa[®]



Nykytilanne

- Opiskeluterveydenhuollon reformi 1.1.2021 alkaen

[Laki korkeakouluopiskelijoiden... 695/2019 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

- > Kelalla on korkeakouluopiskelijoiden palvelujen järjestämisvastuu
- > Kela vastaa opiskelijoiden th-maksujen perimisestä (1/4) ja YTHS:n valtion rahoituksesta (3/4)
- YTHS on palvelujen valtakunnallinen tuottaja (v. 2020 asti 130 000 yo-opiskelijaa ja v. 2021 alkaen myös 140 000 amk-opiskelijaa, yhteensä nyt palvelujen piirissä 270 000 opiskelijaa)
- Lain 7§:n mukaan Kela huolehtii ...riittävästä saatavuudesta ja saavutettavuudesta, seuraa ja arvioi laatua ja vaikuttavuutta, kustannuksia, tuottavuutta ja taloudellisuutta. ... huolehtii siitä, että tuottamisen suunnittelussa ja johtamisessa hyödynnetään tietoa laadusta, vaikuttavuudesta ja kustannuksista.

TAUSTA

- Ennen reformia on tuotettu useita selvityksiä palveluiden yhdenvertaisesta järjestämisestä ja YTHS:n toiminnan laajentamisesta. Järjestelmä oli pirstaleinen ja palveluiden (mm. mielenterveys) saatavuudessa oli eroja.
- Kelasta ei tullut oth:n reformin myötä rekisterinpitäjää kuten monet useat sote-tuottajat ovat eli Kela ei ole lakiin kirjattujen vastuiden ja tehtävien suorittamista varten yksityiskohtaista tietoa järjestämistään palveluista.
- YTHS:n ja Kelan välillä on toimiva korkeakouluopiskeluterveydenhuollon jatkuvan tilastollisen seurannan yhteistyö, jossa arvioidaan ja seurataan YTHS:n toimintaa.
- Kelan tutkimus päätti aloittaa vuonna 2019 korkeakouluopiskelijoita koskevan rekisteritutkimuksen, jota tarvitaan lisäksi laissa Kelalle ja YTHS:lle määriteltyjen velvoitteiden ja tehtävien toteutumisen arvioimiseksi ja kehittämiseksi.
- Kelan on lain mukaan tutkittava hoitamiaan etuuksia.
- Tutkimussuunnitelmalle "Rekisteritutkimus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätien (YTHS) toiminnan ja vaikuttavuuden arvioinnista 2019–2025" saatiin KKRL 12 §:n rahoitusta joulukuussa 2020.
- Hankkeen suunnittelu aloitettiin keväällä 2021 ja tutkimusaineiston muodostamiseen tarvittavien tutkimuslupien jättämisen on tarkoitus tapahtua Findatalle ja Tilastokeskukselle vuoden 2021 loppuun mennessä.

PÄÄTAVOITTEET

Kohdejoukkona ovat opiskelijat, jotka ovat olleet kirjoilla perustutkinto-opiskelijana vähintään yhden lukukauden 2019-2025

- Tutkia opiskelijoiden palveluiden ja etuuksien yhteyttä opinnoissa etenemiseen ja suoriutumiseen (yhteiskunnan tuen vaikutus)
- Tutkia YTHS:n tuottamien ja muiden palveluiden mm. tuottavuus- ja saatavuuseroja mm. toimipisteiden ja opiskelijaryhmien (mm. yo- vs. amk-opiskelijat) välillä
(oth:n merkitys, asiakasymmärryksen kehittäminen)
- Tutkia rekisteripohjaisen vaikuttavuusmittauksen kehittämistä
(oth:n onnistuminen)

Tutkimusaineiston etäkäyttö TK:n FIONA-ympäristöön

Aineistoon yhdistettävät rekisterit 2019-2025 ym.

- YTHS:n palvelusuoritteet
- Avohilmo- ja hilmosuoritteet ml. takautuvasti mielenterveysdiagnoosit ja yleisimmät krooniset sairaudet
- Kelan kaikki opiskelijoille kohdistuvat sairausvakuutuksen etuudet
- Sosioekonomisia taustamuuttujia Tilastokeskuksen FOLK-paketeista ml. opinnoissa suoriutumisesta
- YTHS:n 1. v:n opiskelijoiden terveystarkastukset (terveyskäyttäytyminen, terveydentila, oireilu ja opiskelukyky)

Selvitettäviä asioita:

- Kelan aineistojen tietoja myös takautuvasti? Lääkkeet? Kuntoutusterapiat? Muut?
- Henkilötunnuksettomat opiskelijat? 4000-5000?
- Ostopalvelut eri rekistereistä?

Kootusti tutkimusaiheita

- Aikaisemman sairastamisen, lääkkeiden käytön, Kelan kuntoutuspsykoterapian ja muun kuntoutuksen vaikutuksia oth:n tarpeeseen, käyttöön ja opiskelukykyyn opintojen aikana
- Opiskelijoiden terveystarkastuksen vastaukset mielenterveydenhäiriön sairastumisen riskin ennustajina
- Psykiatrisen erikoissairaanhoidon tarve ja pitkä mielenterveysperusteista sairauspäivärahaa tai kuntoutustuelle jäämistä ennustavat tekijät
- Opiskelijoiden lääkkeiden käyttö
- Terveystarkastuksen vastaukset ja suoriutuminen
- Sairausetuudet ja oth:n käyttö sekä opinnoissa menestyminen
- Ulkomaalaiset opiskelijat, perhetaustan vaikutus, perheellistyminen ja opiskelu, oth:n vaikuttavuus
- Oth:n osuus terveyspalveluissa, alueelliset erot
- Oth:n reformin ja koronapandemian vaikutukset opiskelijoihin ja palveluihin
- Suunterveydenhoito

Aikataulu

- Tutkimusaihiot ja tutkijat (tutkimuslupia varten)
 - Tutkimussuunnitelman viimeistely
 - Poimittavan aineiston muuttujien tarkentaminen
 - Findatan ja Tilastokeskus hakemuksen valmistelu ja lähettäminen (9-12/2021)
 - Tutkimuslupiin liittyvät aikataulut? Milloin aineisto analysoitavaksi?
 - Voimavarojen kartoittaminen/rahoitus? ja Suunnitelmien hyväksyminen?
 - Yksittäisten tutkimusten rahoitus?
 - Tutkimuksella ohjaus- ja projektiryhmät, asiantuntija-seurantaryhmä
- > Viestintäsuunnitelma, kun tutkimusluvut on saatu

Miten tuloksia on hyödynnettävissä?

- Tutkimus on laaja, ainutlaatuinen ja monipuolisesti korkeakouluopiskelijoiden palveluja ja etuustietoja kokoava tutkimus
 - Koska aineistoon on yhdistetään myös opiskelijoiden taustatietoja asumisesta, perheestä ja tuloista ym. sekä tietoja suoriutumisesta voidaan arvioida yhteiskunnan tuen vaikutuksia erilaisille opiskelijaryhmille, kuten erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille
 - Palvelutuotannon näkökulmasta tulokset voivat lisätä tietoisuutta oth:n merkityksestä mm. alueellisesti ja opiskelijaryhmittäin, auttaa kehittämään palvelumallia, asiakasymmärrystä sekä yhteistyötä muiden palveluiden kanssa
- Tutkimuksesta lisätietoja: timo.hujanen@kela.fi